Ч. 193

Второк 30 серпня (11 вересня) 1894

Рік IV.

Виходить у Львові що
дня (крім неділь і гр.
кат. сьвят) о 5-ій го-
дині по полудни

Редакция і
Адміністрация: улиця
Чарнецкого ч. 6.

Письма приймають ся
лиш франковані.

Рукописи звертають ся
лиш на окреме жаданє
і за зложенєм оплати
почтової.

Рекламациї незапеча-
тані вільні від оплати
почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові
в Адміністрациї „Ґа-
зети Львівскої“ і в ц.
к. Староствах на про-
вінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пере-
силкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Єго Вел. Цїсар у Львові.

На Виставі.

В суботу по полуднїи о 3 год. при спри-
яючій погоді їздив Є. Вел. Цїсар на Виставу.
Приїхавши на місце Вистави, станув перед па-
вільоном сторожи пожарної і звідси пішов на
боїще до красно удекорованої льожі, де був
уставлений трон. Побіч Монарха станув Най-
дост. Архікн. Леопольд Сальватор і явили ся
також пп. Міністри: президент кабінету кн.
Віндішґрец, ґр. Фалькенгайн, др. Мадейский,
Яворский і Пленер. Вправи пожарників розпо-
чали ся дефілядою всїх відділів сторожий по-
жарних при звуках трох музик, котрі повита-
ли Найясн. Пана імнем народним. Підчас де-
філяди похиляли ся прапори кождого відділу
перед Монархом, котрий тогди салютував. По
дефіляді відбули ся вправи зі всіма приладами
пожарними. По скінченю вправ велів Найясн.
Пан представити собі начальника львівскої охо-
тничої сторожи пожарної п. Гриневича і ви-
сказав єму Своє найвисше вдоволенє.

Звідси пішов Найясн. Пан до хоростків-
скої стайнї ґр. Сїміньского-Левицкого а відтак
до павільону угорского, де Єго повитав угор-
скою промовою делеґат угорского міністерства
торговлї і господар павільону. Опісля перей-
шов Монарх серед величезного здвигу народа,
такого, що сторожа почетна і пожарна ледви
могли удержати порядок, до павільону Міні-
стерства скарбу, де Найясн. Пана дожидали:
Є. Ексц. Міністер скарбу др. Пленер, віцепре-
зидент Коритовский і урядники. Тут обводив
Найясн. Пана міністер др. Пленер.

В павільонї товариства акцийного для ви-
робів з дерева обводили Монарха бар. Поппер
і бар. Переір.

Дальше зайшов Монарх до павільону ло-
вецкого і оглядав предмети, виставлені шко-
лою господарства лїсного, при чім проф. Ти-
нецкий давав поясненя. З павільону кн. Евст.
Санґушка перейшов Монарх до павільону пп.
Ґредлїв (із Сколього), оглянув забудованя гір-
ских потоків і перейшов до відділу нафтового
іменно до вежі, де вертять землю. Тут розма-
вляв Монарх з презесом Товариства нафтового,
п. Ґорайским, Мак-Ґарвеєм, (котрий перший за-
вів у нас канадийске верченє), з пп. Федоро-
вичем і Щепановским та другими. В розмові
з п. Щепановским запримітив Монарх, що ще
в 1880 р. підчас Єго гостини в Галичині до-
бували нафту, як хто хотів, тепер же заведено
вже промисл новочасний. Опісля перейшов Мо-
нарх до павільону Виділу краєвого.

Тут повитали Монарха Є. Ексц. Марша-
лок кн. Санґушко, всї члени Виділу краєвого
і членв краєвої комісиї промислової. Найясн.
Пан оглядав тут довший час відділ шкіл фа-
хових, де п. Романович давав поясненя. Мо-
нарх похвалив вироби стипендистів, що обра-
зують ся в технольоґічнім музею та у висшій
школї промисловій у Відни та спитав, кілько
край видає на стипендиї. П. Романович відпо-
вів на то, що 10.000 зр.

Дальше вступив Монарх до павільону Є.
Ексц. ґр. Казимира Баденього, де містить ся
вистава краєвої Ради шкільної. Тут повитали
Монарха: Є. Ексц. п. Міністер Мадейский, шеф
секциї др. Ріттнер, віцепрезидент краєвої Ради
шкільної др. Бобжиньский на чолї кр. Ради
шкільної і др. Розпер. Найясн. Пан оглядав
тут специяльно карти Галичини проф. Маєр-
ского, представляючі розвій шкільництва на-
родного. Звідси перейшов Є. Вел. Цїсар до
павільону унїверситетского, де зібрав ся був
цїлий сенат під проводом ректора дра Цви-
клиньского, відтак ректор краківского унївер-
ситету др. Цоль, ректор і професори політех-
віки, професори ветеринариї і т. д. Довший
час розмавляв Найясн. Пан з проф. Дунїков-
ским, котрий поясняв єму карту Галичини та
з президентом міста Кракова. Наконець огля-
нув Найясн. Пан ще панораму битви рацла-
вицкої і висказав обом артистам, котрі єї виста-
вили, свою найвисшу похвалу.

Принятє в палатї соймовій.

Вечером в суботу відбуло ся величаве
приняте в палатї соймовій. Саля засїдань сой-
мових, де відбувало ся принятє, була пречудно
украшена і осьвітлена жаровим сьвітлом так,
що було ясно як в білий день. Стіни палати
були цїлі виложені дорогими і прекрасними
ґобелїнами а поміст виложений диванами. В
тім місци, де звичайно суть бюра превидиї, бу-
ла естрада а по серединї єї пiднимав ся трон
в виді намету з червоного оксаміту украшено-
го в горі короною. По обох боках єго стояли
дві бронзові фіґури. Але заким ще було війти
до салї, то аж годї було налюбувати ся тим
видом, який представляв цїлий будинок сой-
мовий, котрий цїлий купав ся в сьвітлї а ого-
род міский, осьвітлений ріжнобарвними сьвітла-
ми, представляв дїйстно чаруючий вид. Рівно-
часно була осьвітлена і цитаделя та катедра
сьв. Юра.

Вже перед осьмою годиною почали зби-
рати ся запрошені гостї, а о 9 год. була саля
вже битком набита — вібрало ся було майже

50)

Матій Сандорф.

(Повість Юлїя Верна).

(Дальше).

Заходами доктора росла отже сила опору
Антекірти з дня на день. То знали морскі роз-
бишаки з Тунїса і киренейского півострова ду-
же добре. Они нїчого не були би так бажали,
як того, щоби захопити сей остров в свої руки,
бо коли-б раз забрали єго, то се було би дуже
скріпило пляни верховоди сунезийского брат-
ства, Сіді Могаммеда Ель-Магдія. Але що они
знали, як то трудно се зробити, то й чекали
нагоди до дїланя з тою терпеливостию, яка
єсть найвиднїйшою прикметою Арабів. Доктор
знав то і длятого з горячковим поспіхом захо-
див ся около докінченя укріплень. Треба бу-
ло хиба тих новочасних пушок, що все ни-
щать, щоби можна було розвалити ті укріпле-
ня, коли они вже раз станутъ готові, а Суне-
зіти таких пушок не мали. Крім того були ще
и мешканцї острова у віцї від вісімнайцяти до
сорок лїт подїлені, як войско, на компаниї та
узброєні в скорострільні карабіни а також впра-
вляли ся й в стрілянє з пушок. Найліпших в них
пороблено комендантами, так, що до бою могла
виступити цїла збройна сила в числї пять до
шість сот мужа, на котрих можна було спу-
стити ся.

Підчас коли декотрі кольонїсти прожива-
ли в пороблених собі до того хуторах, то біль-
ша часть з них осїла в невеличкім містї, що
одержало семигородску назву Артенак, на спо-
мин посїлостий ґрафа Сандорфа під Карпата-
ми. Місто Артенак представляло живописний
вид і обнимало що найбільше кілька сот до-
мів. Они не були розложені чотироугольника-
ми і не мали таких простїсеньких улиць, як
американьскі міста, а стояли порозкидані по
горбах вздовж каналів, котрими перепливала
вода, черпана елеваторами [1]). Мури піднимали
ся зпосеред цвитучих огородів а дахи їх кри-
ли ся у верхах дерев. Будова домів була всї-
ляка, то европейска то арабска. Все то разом
робило на чоловіка миле і потягаюче вражінє.
Артенак ледви чи могло називати ся містом,
але мешканцї єго мали, що так скажемо, ту
користь, що як би члени одної родини нале-
жали до одної громади та могли в спокою і
незавнсимости жити в своїх домівках.

Які-ж щасливі були ті мешканцї острова
Антекірти! „Там вітчина, де добре“ — то пе-
вно не патріотична приповідка; але она як-раз
годила ся до тих честних людий, що послуха-
ли зазиву доктора; они були в своїй вітчинї
бідні і жили скупенько, а на сїм привітнім
острові знайшли щастє і вигоду.

Дім доктора Антекірта називали они „ра-
тушем“. Там жив не їх пан, але найперший
між ними. Той ратуш був одним із тих пре-
чудних будинків маврийских з мірадорами, му-
шрабами, з ґалериями, присїнками, водограями,
сальонами та комнатами, які прикрасили най-
знаменитші артисти декорацийні з арабских
провінций. До єго будови ужито найцїннїйшо-
го матерьялу, мармору і онїксу [2]); то камінє
звозили з богатих гір Фільфіля над нумідий-
ским заливом, віддалених від міста Філїп-
віль лиш на кілька кільометрів, а ломив їх
там учений і зручний інжинір. Тото камінє
надало ся якось дивно до фантазиї будівничо-
го і в горячім африканьскім підсоню прибрало
ту золоту барву, яку викликує на нім жарке
проміннє сонця у всхідних краях, мов би ма-
лювало їх пензлем.

Понад Артенаком піднимала ся хороша
вежа з дзвонами при малій церковци, до ко-
трої ужито білого і чорного мармору з тих
самих ломів, а той мармор надавав ся дуже до-
бре до всїляких робіт будівельних і різбар-
ских; синий мармор і жовтий ахат [3]) подобали

[1]) Машини до черпаня і підношеня води
в гору і переливаня єї відтак на инше місце.

[2]) Онїксом називає ся рід каменя, подібного
до кременя, званого хальцедоном; онїкс відзна-
чає ся тим, що має смуги, уложені колїсцями,
на переміну, чорні і білі або темно брунатні.

[3]) Ахат єсть мішанина хальцедону, ясвісу,

3000 осіб. Був то вид, який трудно собі уявити, а ще труднійше описати, могла би его представити наглядно хиба рука якого артиста маляра. Просимо представити собі передовсім множество шляхти польскої в живописних та всіляких строях народних, богато дам в прекрасних і богатих тоалетах, людий войскових в сьвітячих мундурах з ордерами на грудех, найвисших достойників церковних в червоних ризах, крилошан і других достойників церковних з своїми відзнаками, людий сьвітских у чорних фраках, рицаря мальтаньского в червонім сурдуті та білих пантальонах, кількох селян в їх звичайнім хоч відсьвяточнім одїню — будете мати бодай маленький образ того збору, що мав тут витати Найясн. Пана. Додати ще до сего треба, що були тут репрезентовані майже всї стани і верстви суспільности, і не лиш обі народности нашого краю Поляки і Русини, але мало що не всї народи нашої Монархії. А по над всїх визначали ся свої ростом, передовсїм намістник Чехії ґр. Тун, дїйстний велит і президент мінїстрів кн. Віндішґрец. Явили ся також мало що не всї мінїстри і репрезентант румуньского короля мінїстер Лаговарий. З Русинів було запрошених звиш двіста осіб, передовсїм Владики і крилошани, посли і виднїйші люди з інтеліґенциї.

О 9 год. заграла музика уставлена на ґалериї соймовій імн народний і в сали стало тихо; зібрані розступилися і утворили шпалїр, котрим увійшов насамперед Найдост. Архікн. Леопольд Сальватор з Дост. своею Женою а зараз по тім і Его Вел. Цїсар, ведучи по під руку кн. Романову Санґушкову. В сали відбув ся тепер серкль. Панї Намістникова і кн. Санґушкова представляли Монарсї панї. Найясн. Пан розмавляв з всїми ласкаво а також і з многими панами. По кількох чвертях години вийшов Найяснїйший Пан на бальков і приглядав ся звідтам осьвітленю а відтак вернув назад до салї, ще раз почтив розмовами многих присутних і наконець о пів до 11 год. вийшов пращаний всїма грімкими окликами.

По від'їздї Найяснїйшого Пана розпочав ся баль, котрий протягнув ся аж до другої години.

Новинки.

Львів дня 10 вересня.

Подорож Є. В. Цїсаря з Решова до Львова. За навалом материялу і з причини малого обему нашої часописи, не вспіли ми навіть описати подорожи Є. В. Цїсаря з Решова до Львова. Дня 7 с. м. вже досьвіта настав великий рух в Решові; всї спішили ся на дворець, щоби побачити свого Монарха. Дворець був величаво прикрашений, а на місци, де мав стапути вагон Є. Величества, стояв намет турецкий з цїсарскою короною на вершку. На полях староміских коло стациї уставилась бандерия селян на конях; всїх було з 900 їздцїв. На перонї ждали на приїзд Монарха ріжні власти, міщани і селяни. З другого боку стациї при мостї на Вислоцї ждала друга бандерия, що числила з 400 їздцїв. Цїле місто, особливо будинки коло двірця, було також прикрашена. При звуках музики і гуку армат, приїхавшого Цїсаря повитав перший Намістник і комендант корпусу перемиского ґен. Ґальґочі. В імени повіта решівского повитав Монарха презес Ради пов. п. Єнджейович. Найясн. Пан подякував за привіт і сказав, що радо приїздить до краю, о котрого льояльности і вірности для Трону есть пересьвідчений. Відтак питав ся про відносини повіта і жнива. По хвили Цїсар розпращав ся, салютуючи, і удав ся до вагону. Поїзд рушив серед окликів публики, а Цїсар через вікно довший ще час здоровив нарід.

В дальшій дорозї на стациях в Ланцутї, Переворску і взагалї по-при зелїзничий шлях зібрало ся множество народу з процесиями і духовеньством, а кінні бандериї проводили Цїсаря майже цїлу дорогу. Поїзд не задержував ся аж в Ярославї, де уставили ся на двірци: почетна компанїя з музикою, командант ґарнїзону ґенерал-поручник Ґави з корпусом офіцирским, ярославска повітова рада з презесом кн. Юрием Чарторийским, о. крилошанин Хотинецкий і латиньский канонїк Олексиньский з духовеньством обох обрядів та власти правительсственні і автономічні. Цїсар перейшов по-при почетну компанїю, поговорив кілька слів з кн. Чарторийским і по кількох мінутах від'їхав. В Перемишли де зібрали ся на двірци представителї всїх станів і урядів та величезне число публики почтив Цїсар між иншими розмовою о. крил. Литиньского, під котрого проводом явила ся на двірци греко-кат. капітула і руске духовеньство. О $8^{1}/_{2}$ годинї від'їхав Монарх з Перемишля, щоби задержати ся в послїдне перед Львовом па двірци в Городку. Тут приймив Цїсар китицю від бар. Вруницкої і хлїб та сіль від депутациї селян. Вздовж цїлої дороги витали Цїсаря не числимі товпи народу одушевленими окликами.

— **Вечір дня 7 с. м. у Львові.** Ледви смеркло, Львів заяснїв від сьвітла. Такого величавого осьвітленя у Львові ще не було. Розуміє ся, середина міста була найсильнїйше осьвітлена, хоч і в найдальших закутках, у вікнах найбіднїйших домів, видко було горіючі сьвічки. По годинї 7 улицї і вали коло палати Намістника покрили ся тисячами осіб, бо о год. 8 мала відбути ся серенада і хоровід з походнями. Порядок був знаменитий, бо дбала о то сторожа городяньска і сама публика заховувала ся тактовно. Перед палатою поставили ся сьпіваки і музика 24 полку. Кантату польску уложив п. С. Невядомский, котрий і дириґував величезним хором, зложеним з чотирьох соток сьпіваків. Єго кантата гарна і сьпівали еї знаменито. Кантату руску до слів К. Студиньского, котрі ми подали, уложив проф. Н. Вахнянин. Обом кантатам прислухував ся Монарх уважно і дякував поклонами. Відтак уставились сьпіваки при палатї, а перед Намістництво зайшов хоровід з походнями з улицї Курковоï. На передї йшли члени Ради міскої з синїми лямпами. Відтак явили ся рожеві лямпи і ясні сьвічки — і все те гармонїйно мішали ся після означеного порядку, щоби ефект був як найкрасший. І справдї сей хоровід робив величне вражінє; тревав близько пів години. О год. 9 вечером виїхав Є. В. Цїсар на місто, приглянув ся ілюмінациї і заїхав до палати кн. Сапігів на равт. На равтї у кн. Сапіги було кількасот осіб.

— **Четверту ґімназию, касарню артилериї і дім інвалїдів** звидів Монарх в суботу 8 с. м. рано. В прикрашенім будинку ґімназиї по відсьпіваню першої строфи імну народного, повитав Монарха нїмецкою промовою ученик 8 кляси Стефан Рудницкий. З ним і з кількома иншими учениками розмавляв Монарх кілька хвиль. Відтак питав ся проф. Фронча, чи молодїж поступає в науцї нїмецкого язика; д-ра Яворского питав ся про збори природничі; я. Горжицкого, де учив ся; о. Васньовского, чи вдоволений з молодїжи,

---

якось дивно на давні вироби з Каррари [4]) і Пароса.

Поза містом — один за другим — стояли на сусїдних горбах ще й другі будинки, але вже більше особняком, кілька двірків та малий шпиталь в чистім воздусї. Доктор, що був одиноким лікарем в своїй кольонії, висилав туди недужих, коли які були. На спадах горбів, що підходили аж до моря, стояло знов кілька двірків. Один з них, дуже вигідно уряджений, але потяжкий і низький, подобаючий більше на малу кріпость,— він стояв саме коло брами, котрою ішло ся на греблю — можна би було дуже добре назвати двором Пескада і Матіфу. Там, бачите, жили оба нерозлучені приятелї з одним лиш слугою Саідом. Ім анї не снило ся, що будуть колись жити в такім дворі.

— От тут добре жити — говорив заєдно Кап Матіфу.

— Аж за надто добре — відповідав єму Поент Пескаде — як на наше образованє, то нам аж ніяково тут жити. Правду сказавши, мій Капе Матіфу, то нам би ще до школи ходити, нам ще учити ся в якій ґімназиї та здавати іспит зрілости.

— Та-ж ти, Поенте Пескаде, прецї чоловік образований — казав єму на то велит — ти умієш і читати і писати та рахувати....

Правда, що Поент Пескаде міг би був супротив свого товариша уважати ся за вельми ученого. Він, бідачиско, знав однакож аж надто добре, кілько єму ще не стає до образованя. Але де й коли мав він учити ся, коли навіть ніколи не ходив до школи? Користав отже з бібіотеки в Артенаку, читав і образував ся сам, як міг, підчас коли Кап Матіфу випросив ся у доктора і лазив по пісках і скалах на побережу та шукав собі тут місця, де би догідно було ловити рибу на вудку.

Петро Баторий додавав Поентови Пескадови найбільше охоти до науки; він добачив в нїм рідку понятливість, котрій лиш потреба було доброго проводу. Він взяв ся его учити і довів до того, що Поент Пескаде набрав собі від него вповнї перших початків науки. Але були ще й инші причини, що сполучали Петра з Поентом Пескаде. Той знав добре его минувшість. Він же мав приказ сторожити пильно Торонталїв двір в Дубровнику. Там то стало ся, що Сара упала без памяти, коли відбував ся Петрів похорон. Поент Пескаде мусїв єму нераз розповідати про ті сумні події, в котрих і він, хоч лиш з боку, брав участь. Лиш з ним міг Петро о тім розмавляти, та й лиш з ним розмавляв, коли єму иноді стало дуже важко на серци.

Але тимчасом надходила пора, коли доктор хотїв вже переводити свій подвійний плян: насамперед відплатити, а відтак покарати.

Довг, якого він вже не міг сплатити Андрієви Ферратови, бо той помер був в кілька місяців по его арештованю у вязници в Штайнї, був би він радо сплатив его дїтем. На нещастє, хоч і як перевідували его аґенти, не міг він довідати ся, що стало ся з Люіджім і его сестрою. По смерти їх батька покинули они обоє Ровіньо та Істрию і пішли вже другий раз шукати нової вітчини. Але куди они пішли? Ніхто того не знав, ніхто не міг того сказати. Докторови було дуже жаль того, що він не міг тут нїчого вдїяти. А всеж-таки мав надію, що відшукає дїтий того чоловіка, що жертвував ся для него, і на его приказ вели ся пошукуваня безупинно дальше.

Петро бажав з цїлої души того, щоби паню Баторову спровадити на остров Антекірту. Але доктор, котрий хотїв скористати з того, що люди уважали его і Петра за померших, говорив єму на розум, що в сїм случаю треба дуже осторожно поступати. Впрочім хотїв він зачекати, щоби з одної сторони Петро на стілько подужав, що міг би разом з ним вибрати ся в похід, з другої же сторони, щоби відбуло ся вінчанє Сарканього з Сарою, котре задля смерти панї Торонталевої треба було відложити.

Один з его аґентів в Дубровнику, котрий мав на все уважати, що діє ся в домі панї Баторової і в дворі при улици Страдоне, давав єму о всїм знати.

Оттак стояло дїло. Доктор чекав нетерпеливо, щоби цїла проволока вже раз скінчила ся. А хоч він і не знав, що стало ся з Карпеною, за котрим і слїд пропав, відколи він виніс ся з Ровіня, то вжеж-таки Сіляс Соронталь і Сарканїй не могли уйти его рук, бо они все ще були в Дубровнику.

Можна собі подумати, як то докторови було немило, що якось так все єму не складало ся. Аж ось 20-го серпня наспіла з Дубровника через Мальту депеша від его аґента до ратуша на Антекіртї. В депеши було сказано, що Сіляс Торонталь з Сарою і Сарканїм виїхали та що й панї Баторова з Бориком щезли десь з Дубровника і не можна ніяк довідати ся, де они поділи ся.

Доктор не міг вже довше чекати. Він закликав Петра до себе і розповів єму все, що

карнеолю і т. д.; він буває білий, червонавий або має всілякі смуги. Ахату уживають часто різьбарі і малярі церкові до гладженя позлїтки при позолочуваню.

[4]) Каррара есть місто в Італії а заразом і провінция, де добувають найкрасший і найцїннїйший мармор, особливо білий. Парос есть знов грецкий остров, славний із свого мармору вже в глубокій старинї.

а руского катихита д-ра Вацика. чи в ґімназиї, є також Русини. Потім вписав ся Монарха по польски в памятну книгу ґімназиї, висказав своє вдоволенє директорови Козьолови і від'їхав до касарнї артилериї при улици на Болонях. Звидів докладно ту касарню і поїхав до Дому інвалїдів. Там перед будинком стояло сорок старих вояків; з них 5 мали колись тяжкі ранї, 13 є темних, 9 напів темних, 7 одноногих. 2 безногих, трех безруких. Є. В. Цїсар перейшов поперед ряд тих інвалїдів; замітив у темного вахмайстра Кундьова кілька медалїв воєнних і спитав в котрій війнї був. Дізнав ся, що в пруській. Так само звернув Монарх увагу на 81-лїтного старця-інвалїда Брищака. В серединї інститута відвидів Монарх невилїчимих, котрих є 22, і салю зборів. Потім був у бараках 24 полку піхоти і в сусїдній школї їзди. І там витали его тисячі людий, що густою лавою заляли обі сторони улиць.

— **Доповняючий вибір** члена Ради повітової в Старім містї з громад сельских відбуде ся дня 12 жовтня.

— **Письменний іспит зрілости в рускій ґімназиї** розпочинає ся дня 13 вересня о год. 8 перед полуднем. Абітуриєнти, котрі хотять в речинци осїннім складати іспит, мають дня 12-ого вересня о г. 8 рано зголосити ся в канцеляриї дирекциї ґімназияльної. Устний іспит розпочинає ся дня 21 вересня.

— **Руский театр.** Дня 6. виставив руский театр комедию Івана Франка п. з. „Рябина“. Єсть се, як здогадуємо ся, одна з давнїйших праць автора „Украденого щастя.“ Коли ті дві штуки порівнати з собою, то бачить ся велику ріжницю. Драма „Украдене щастє“ збудована майже без закиду, а „Рябина“ має неодну похибку. Перше всього Рабина штука тенденцийна, відповідна для читалень сельских, показує попри правдиві обяви житя також видумані, такі яких би собі можна бажати. Акция в тій комедиї подекуди пинява; „проповідуваня“ та скучних розмов в нїй за богато. Розумієся, від таланту Франка можна було сподївати ся також показаня кількох типів і сцен з житя, котрі справдї в комедиї бачимо. Франко хотів своєю комедиєю доказати, що лише просьвітою можна видобути руский темний нарід з рук ріжних визискувачів сельских, несовістних писарів, арендарів та війтів. Ся теория знана і симпатична; через то в результатї має ся користне вражінє з комедиї. Всеж таки, столичній публицї нагадує та комедия драматичні твори Воробкевича... Публики було на тім представленю досить, актори грали дуже добре, а автора викликувала публика кілька разів на сцену. П. І. Стадник дав ся в тій комедиї пізнати, як дуже добра сила театру. Виступав також п. Ольшаньский, що вернув зі скарбківского театру на руску сцену, з чого певно всякий приятель театру вдоволений. П-а Слободівна зложила знов доказ свого великого поступу; так само й инші молоді сили.

В суботу 8 с. м. виставив руский театр оперетку „Пташник з Тиролю“, немов на доказ, що розпоряжає добрими силами сьпівучими. І соля і хори випали дуже добре. У п. Ольхового замітили ми з вдоволенєм, що він уже і грає, рушає ся природно на сценї. Панї Стефанович мала партию сольову. Голос у неї милий, хоч невеликий; вимова слів невиразна. Прочі артисти держали ся дуже добре. Публики було мало.

В недїлю 9 с. м. бачили ми в рускім театрі перший раз Старицького комедию, розуміє ся з танцями і сьпівами, п. з. „Модний женихъ“. Темат взятий з житя київских міщан. Заможні міщани Сїрки мають доньку-одиначку Проню, дуже „вчену“, бо була аж три місяцї в пансіонї.... До неї женихає ся Галахвастов recte Голохвостий, котрий сподїває ся поправити свій стан маєтковий женитьбою з Пронею. Сїрки на то годять ся, але Голохвостий залицає ся і до Галї Лимерівни, сестрінки Сїрчихи. І так енерґічна Лимериха спонукала его до обіцянки, що побере ся з Галею. Голохвостий готов до вінчаня приходить до Сїрків, але там перебиває єму всї его наміри Лимериха. Комедия, богата в жваву акцию і комічні сцени, зробула добре вражінє. Артисти грали єї переважно добре, хоч подекуди пиняво або й карикатурально, що не було потрібне. П. Яновичева в роли Пронї виявила велике обізнанє зі сценою, що підносимо радо, бо тої артистки ми не видали давнїйше на сценї. Публики було дуже мало, може длятого, що рівночасно на виставі було звиш 40.000 гостий, а в містї було богато иншого цїкавого для людий. Всеж таки і гостям з провінциї і „патріотам“ львівским пригадуємо, що театр руский під зарядом „Бесїди“ приїхав до Львова і дає вистави в сали Фрозіну.

стояло в тій депеші. Який же то був знову удар для Петра! Єго мати дось пропала а Сіляс Торонталь повіз кудись Сару, котра без сумнїву все ще була в руках Сарканього.

— Зараз завтра поїдемо — сказав доктор.

— Хоч би й нинї! — відповів на то Петро. — Але де-ж відшукаємо мою маму?... Де єї шукати?

Не міг вже докінчити сеї гадки, бо доктор перебив єму і сказав:

— Менї видить ся, що в тім, що стало ся, були лиш случайно однакові наміреня. Коли би Сіляс Торонталь і Сарканїй були причиною того, що твоя мати десь пропала, то довідаємо ся о тім ще завчасу. Перевсїм мусимо вишукати сих обох падлюків.

— Але куди би они могми поїхати?

— Може бути, що на Сицилїю!

Треба собі пригадати, що ґраф Сандорф ще в пізіньскій башни підслухав був розмову, в котрій була бесїда про Сицилїю, де то Ціроне вславляв ся бувало своїми дїлами, а той Ціроне радив свому товаришеви, щоби він туди приїзджав, коли того буде потреба. Доктор не забув того так само, як і не забув імя Цірона. Але то була лиш слаба ниточка, по котрій можна було до чогось дійти; инших познак не було і хиба лиш та ниточка могла ще навести на слїди Сарканього і Сіляса Торонталя.

Постановлено отже вибирати ся безпроволочно в дорогу. Поент Пескаде і Кап Матіфу, повідомлені о тім, що мають їхати з доктором, мусїли лагодити ся в дорогу. Поент Пескаде довідав ся при сїй нагоді, хто суть властиво Сіляс Торонталь, Сарканїй і Карпена.

— Три падлюки! Я о тім і не мумнїваю ся — сказав він, а відтак відозвав ся до Капа Матіфу:

— Тепер ти виступиш на сцену.

— Зараз?

— А вже-ж, але зажди, аж дадуть тобі знак.

Ще того самого вечера настав від'їзд. Корабель „Феррато“, що був завсїгди готовий до дороги, набрав повні комори провіянту. Єго компаси зреґульовано і о осьмій годинї рушили з місця.

Від внутрішного кінця великої Сирти аж до найбільше на полудни положеного кінчика на Сицилії, пригірка Порто ді Пальо, числять около девять соть і пятьдесять морских миль Скорий яхт паровий, що робив пересїчно вісїмнайцять миль на годину, потребував на сю дорогу що найбільше півтора дня.

„Феррато“, котрого уживано до розвідуючої служби при антекіртскій фльотї, був знаменитим содном. Єго збудували у Франциї на верфтах Льоари і він, коли б того було потреба, міг здобути ся навіть на силу тисяча пять сот коний. Єго кітли, зроблені після системи Бельвіля — система після котрої туби [5]) мають воду замість огню — мали то за собою, що не треба було до них богато вугля і они могли скоро витворювати богато пари та піднести напруженє єї аж до сили чотирнайцяти або пятнайцяти кільоґрамів, без небезпечности якого вибуху. Тоту пару втягали знову т. зв. решофери і она ставала ся тим средством, що дїлало якось нїби чародїйно та надавало яхтови такої скорости, яку мають лиш авізові кораблї [6]) европейских фльот, хоч той яхт був чначно коротший як який корабель авізовий.

(Дальше буде).

---

[5]) Парові кітли мають звичайно в серединї рури аби тубі, котрими переходить поломінь, що огріває воду доокола рур.

[6]) Авізовий корабель, єсть то легкий корабель воєнний, що пливе з великою скоростию і розвозить прикази і вісти до портів і других кораблїв.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Відень 10 вересня. Збори челядників тапіцерских постановили розпочати від нинї страйк. Они домагають ся скорочення часу роботи і підвисшення платнї.

Будапешт 10 вересня. Мінїстер справ внутрішних закрив конґрес ґіґієнїчний промовою, в котрій подякував ученим за їх знамениту і успішну дїяльність, правительствам заграничним за висланє своїх репрезентантів, а громадї міста Будапешту за єї гостинність. Бесїду мінїстра принято грімкими окликами в честь Є. Вел. Цїсаря і Найдост. Архікн. Кароля Людвика. Слїдуючий конґрес відбуде ся в Мадридї.

Шарльотенбурґ 10 вересня. Славний учений і фізик професор Гельмгольц помер вчера.

Букінґем 10 вересня. Ґраф Парижа, голова претендентів до французскої корони з родини Орлеанів, помер дня 8 сего місяця рано.

Ниш 10 вересня. Король Александер залишив задля низького стану води на Саві свій проект подорожи до Шабця і позістане в Нишу аж до кінця сего місяця.

Копенгаґа 10 вересня. Княгиня Люїза, найстарша донька наслїдника престола заручила ся з князем Фридрихом Шавмбурґ-Ліппе.

Букарешт 10 вересня. В католицкій катедрі перетиснув ся якийсь чоловік аж до першого ряду побожних і зразу став на колїна нїби до молитви, а відтак кинув ся з ножем в руцї до трох сьвященників, що правили службу Божу, та викликуючи хотів їх убити. Двох людий кинуло ся на него і роззброїли его. Здає ся, що був то якийсь божевільний.

Париж 10 вересня. Поспішний поїзд, що виїхав вчера в полудне до Кольонїї, вихопив ся коло Апіллї з шин, при чім покалїчило ся 37 осіб; близших вістий о сїй нещасливій пригодї ще нема.

За редакцию відповідає **Адам Креховецкий**

ІНСЕРАТИ.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.